



Міністерство освіти і науки України  
Національний університет «Чернігівська  
політехніка»

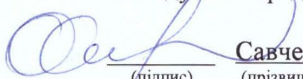
Навчально-науковий інститут інженерії,  
виробництва та будівництва  
Кафедра архітектури та дизайну

**РОБОЧА ПРОГРАМА**

**Основи академічного письма**

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Завідувач кафедри

  
Савченко О.В.  
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 19 » 09 20 25 р.

Розробник: Акименко Олена Юріївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, обліку і оподаткування НУ «Чернігівська політехніка»

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

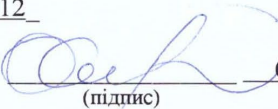


(підпис)

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри архітектури та дизайну  
(назва кафедри)

Протокол від « 1 » вересня 2025р. № 12

Узгоджено з гарантом освітньої програми:

  
Савченко О.В.  
(підпис) (прізвище та ініціали)

**1. Загальна інформація про дисципліну.**

Тип дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	Українська
Рік навчання та семестр	1 рік, 2 семестр ОПП «Архітектура та будівництво»
Викладач (-і)	Акименко Олена Юріївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки, обліку і оподаткування НУ «Чернігівська політехніка»
Профайл викладача (-ів)	<a href="https://ekona.stu.cn.ua/about/staff/7_akimenko-olena-juriiivna/">https://ekona.stu.cn.ua/about/staff/7_akimenko-olena-juriiivna/</a>
Контакти викладача	E-mail: <a href="mailto:aeu_elena@stu.cn.ua">aeu_elena@stu.cn.ua</a>

**2. Анотація курсу.** Навчальна дисципліна «Основи академічного письма» є обов'язковою навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітнього ступеню «бакалавр» ОПП «Архітектура та містобудування» галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» кваліфікації - бакалавр архітектури та містобудування (денної та заочної форм навчання).

Курс «Основи академічного письма» спрямований на надання здобувачам вищої освіти системи знань і навичок з основ академічного письма. Курс є необхідним етапом професійного становлення та розвитку здобувачів вищої освіти перших курсів бакалаврату, забезпечення їх необхідними знаннями та інструментами, оволодіння та оперування якими є необхідними для повноцінного функціонування у освітній спільноті.

Успішне засвоєння дисципліни дозволяє здобувачу вищої освіти професійно, ефективно та раціонально використовувати навички наукового мовлення, отримані вміння застосовувати їх під час написання наукових робіт (есе, тез, наукових статей) та презентацій результатів досліджень.

Посилання на курс в MOODLE: <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=7640>.

**3. Мета та цілі курсу.** *Мета вивчення курсу* «Основи академічного письма» – формування у здобувачів вищої освіти комплексної науково-дослідницької компетентності, що передбачає опанування методології підготовки академічних текстів, засвоєння стандартів наукової комунікації та інтеріоризацію принципів академічної доброчесності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи академічного письма» є норми, стандарти та закономірності створення, структурування та презентації наукових текстів, а також етичні принципи взаємодії в межах академічного дискурсу.

Під час вивчення дисципліни «Основи академічного письма» здобувачі вищої освіти мають набути або розширити наступні загальні компетентності, передбачені освітньою програмою «Деревообробні та меблеві технології» :

ЗК 04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 06. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

*Основними завданнями навчальної дисципліни є:* розширити уявлення про мовні засоби наукового тексту, його види, структуру та особливості функціонування; опанувати інформацію про інтерпретацію та редагування академічного тексту (змістове наповнення, інтертекстуальні зв'язки, композицію та архітектоніку тощо), психологічні, логічні та мовностилістичні засади його редагування; сприяти удосконаленню навичок створення академічного тексту; сформувати навички коректного оформлення покликань та цитувань згідно з актуальними стандартами; розкрити сутність поняття «академічна доброчесність» та механізмів її дотримання; визначити роль та межі використання штучного інтелекту (далі, ШІ) в академічній діяльності.

**4. Результати навчання.** Здобувач має досягти або вдосконалити програмні результати навчання

ПРН 01. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН 21. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміння застосовувати їх в професійній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни ЗВО повинен *знати:*

засади вищої освіти в Україні та зарубіжних країнах; основи академічної доброчесності та особливості формування кодексу академічної доброчесності; сутність категорії «інтелектуальна власність» та об'єкти авторського права; теоретичні та методичні основи академічного письма; правила цитування та оформлення бібліографічного опису.

Крім того здобувач буде *вміти*

дотримуватися принципів академічної доброчесності; застосовувати науковий стиль та формувати наукові роботи без плагіату; оформлювати наукові роботи із дотриманням правил цитування; здійснювати бібліографічний пошук та складати бібліографічний опис; запобігати плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності в групі та вищому навчальному закладі в цілому; навчитися критично оцінювати згенерований ШІ контент та етично маркувати використання інструментів ШІ у науковій роботі.

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи академічного письма» складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль №1. Академічна культура та інформаційна грамотність.

Змістовий модуль №2. Технологія підготовки та оформлення наукового тексту.

**5. Обсяг курсу.** 3 кредити ECTS, що становить 90 годин роботи здобувача, кількість годин самостійної та індивідуальної роботи для денної форми навчання – 60, заочної – 82.

Вид заняття	Загальна к-сть годин (денна ф.н.)
лекції	16
практичні заняття	14
самостійна робота	60

Форма проведення занять - лекційні, практичні, самостійна робота – з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів.

## Тематика курсу

### ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. АКАДЕМІЧНА КУЛЬТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНА ГРАМОТНІСТЬ

#### **Тема 1. Засади вищої освіти.**

Основні цінності, місія та цілі системи вищої освіти. Університет як осередок знань та академічної культури. Нерозривність прав і обов'язків здобувачів вищої освіти. Студентоцентроване навчання. Академічна мобільність в сучасному світі.

#### **Тема 2. Академічна доброчесність і її порушення. Кодекси академічної доброчесності.**

Академічна культура, академічна доброчесність. Академічна культура й етика у вищій освіті. Нерозривність принципів академічної свободи і відповідальності; прав і обов'язків усіх учасників навчального процесу. Інтелектуальна свобода. Доброчесність викладача та адміністрації як передумова доброчесності здобувача вищої освіти. Табу в академічному світі. Кодекси академічної доброчесності (кодекси честі). ШІ та академічна доброчесність (феномен «галюцинацій» та дезінформація). Загальна політика університету щодо ШІ.

#### **Тема 3. Інтелектуальна власність і її порушення. Як формувати академічну культуру?**

Поняття інтелектуальної власності. Авторське право: від першого закону про авторське право. Різноманіття об'єктів авторського права: наукові тексти, літературні твори, музичні твори, драматичні твори, твори образотворчого мистецтва, кінофільми і аудіовізуальні твори, архітектурні роботи, комп'ютерні програми тощо.

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ТЕХНОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ ТА ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВОГО ТЕКСТУ**

### ***Тема 4. Науковий та офіційно-діловий стилі. Наукове мовлення.***

Науковий стиль. Стилі сучасної української мови. Мовні засоби наукового стилю, використання наукових термінів, таблиць, схем; оперування абстрактними поняттями; використання цитат; логічна послідовність; однозначність; аргументованість викладу; уживання складених речень тощо. Публічний виступ, презентація, доповідь. Основні жанри наукового мовлення: монографія, стаття, есе, дисертація, дипломна робота, курсова робота, підручник, посібник, реферат. Володіння мовою як запорука успішного працевлаштування.

### ***Тема 5. Культура написання та оформлення наукового тексту.***

Поняття наукового тексту. Особливості написання есе, тез доповідей, наукових статей, наукових доповідей. Структура наукової роботи, вимоги до її написання та оформлення. Мистецтво презентацій та виступів на студентських науково-практичних конференціях. Основні вимоги до тексту документа. Автобіографія, резюме, мотиваційний лист: мета написання та особливості підготовки.

### ***Тема 6. Плагіат, види плагіату. Методи боротьби з плагіатом.***

Сутність плагіату. Основні причини плагіату. Приклади плагіату у науковому тексті. Методи виявлення плагіату. Електронні ресурси для оцінювання унікальності тексту. Запобігання плагіату у ВНЗ. Академічний плагіат та штучний інтелект: межі допустимого. Технічні засоби виявлення (Detection).

### ***Тема 7. Правила цитування та роботи з джерелами.***

Правила цитування й оформлення посилань. Бібліографічний пошук. Робота з каталогами бібліотек. Укладання бібліографії дослідницької роботи. Сервіси для полегшення укладання бібліографії, бібліографічні менеджери. Правила цитування ШІ-контенту (пряме цитування або парафраз (Автор, Рік); згадка в реченні (назва моделі + автор)).

**5. Пререквізити та постреквізити курсу.** Курс «Основи академічного письма» безпосередньо пов'язаний з дисципліною «Українська мова (за професійним спрямуванням)», покликаний закласти основи академічного письма, навчити створювати академічні тексти, зокрема й академічне есе, інтерпретувати їх, піддавати логічному й мовностилістичному аналізу, актуалізувати пізнавально-пошукові інтереси.

Набуті знання та вміння застосовуються здобувачами вищої освіти при виконанні досліджень, написанні наукових робіт, виконанні курсових та розрахунково-графічних робіт, при підготовці до презентацій результатів досліджень, а також у подальшій професійній діяльності.

### **6. Система оцінювання та вимоги.**

Поточний контроль – до 80 балів, в тому числі:

- Практична складова – 40 балів (7 практичних занять: по 5 балів за кожне 35 балів разом. Оцінка за практичне заняття є інтегрованою. Просто завантажена робота без усного захисту та участі в обговоренні вважається неповною і не може бути оцінена на максимальний бал. Якщо робота завантажена вчасно, але здобувач відсутній на обговоренні, оцінюється лише технічне виконання без практичної апробації (2-3 бали). Оцінюється активність, виконання презентацій та практичних завдань. Усні відповіді/дискусії на лекціях оцінюються в 5 балів за загальну активність протягом семестру.

- Індивідуальна робота —індивідуальна робота (20 балів).

- Контрольні заходи / ситуативні завдання (20 балів): два проміжні модульні тести або ситуативні кейси (після 4-го та 7-го практичного заняття) — по 10 балів кожен.

Семестровий контроль проводиться під час залікового тижня у формі диференційного заліку за двадцятьма тестовими питаннями (всього - 20 балів максимум). Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання результатів поточного контролю до оцінки за диференційний залік.

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної освіти (участь у наукових конференціях, круглих столах, олімпіадах за профілем дисципліни), можуть бути перезараховані як виконання окремих видів практичних завдань або індивідуальної роботи за умови відповідності змісту заходів програмним цілям дисципліни.

<b>Загальна система оцінювання курсу</b>	Поточний контроль протягом семестру та семестровий контроль у вигляді диференційного заліку
<b>Умови допуску до підсумкового контролю</b>	Мінімум 40 балів за результатами поточного контролю.

### Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти під час поточного та підсумкового контролю

#### Поточний контроль

Модуль за тематичним планом дисципліни та вид контролю	Кількість балів
<b>Змістовий модуль 1. Академічна культура та інформаційна грамотність</b>	<b>0... 40</b>
1 Практична робота	0... 15
2. Активність на лекціях	0... 2,5
3 Контрольний захід	0... 10
4 Виконання частини завдання для індивідуальної роботи (в т.ч. тези конференцій / олімпіади)	0... 12,5
<b>Змістовий модуль 2. Технологія підготовки та оформлення наукового тексту</b>	<b>0... 40</b>
11 Практична робота	0... 20
2. Активність на лекціях	0... 2,5
3 Контрольний захід	0... 10
4 Завершення індивідуальної роботи (в т.ч. тези конференцій / олімпіади)	0... 7,5
<b>РАЗОМ</b>	<b>0... 80</b>

#### Підсумкова семестрова оцінка

Види робіт	Кількість балів
Поточний контроль	<b>0...80</b>
Диференційний залік	<b>0... 20</b>
<b>Разом</b>	<b>0...100</b>

## Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен/диференційований залік	залік
90 – 100	<b>A</b>	відмінно	зараховано
82-89	<b>B</b>	добре	
75-81	<b>C</b>		
66-74	<b>D</b>	задовільно	
60-65	<b>E</b>		
0-59	<b>FX</b>	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

### 7. Політики курсу

Вивчення курсу базується на принципах взаємної поваги й довіри викладача та здобувача вищої освіти, рівноправності й толерантності.

7.1 Академічна доброчесність - самостійність виконання навчальних завдань та посилання на джерела у випадку використання напрацювань інших авторів. Види порушень академічної доброчесності - академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво.

Відповідно до Кодексу академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка» за порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть мати наслідком: повторне проходження підсумкового оцінювання; повторне вивчення відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету; позбавлення академічної стипендії.

7.2 Політика дедлайнів - своєчасність здачі індивідуальної роботи (презентаційні виступи) оцінюється в 1 бал за кожну. Відповідно, максимальна оцінка за невчасно здані роботи зменшується на зазначену кількість балів. Виключенням може бути наявність поважних причин несвоєчасної здачі зазначених робіт (хвороба, відсутність електроенергії чи зв'язку, участь в зазначений час в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, офіційна робота за фахом).

7.3 Політика перезарахування кредитів у випадку мобільності – Перезарахування відбувається якщо назви навчальних дисциплін ідентичні або мають незначну стилістичну відмінність, але обсяги та змістова частина навчальних програм не відрізняються; кількість кредитів, відведена на вивчення навчальної дисципліни відрізняється менше, ніж на 25 %; форми підсумкового контролю з дисциплін однакові. При перезарахуванні дисципліни зберігається раніше здобута позитивна оцінка.

Перезарахування кредитів проводиться відповідно до Порядку визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка» та Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету «Чернігівська політехніка».

7.4 Політика щодо відвідування - відвідування занять є обов'язковим. При наявності поважних причин (хвороба, участь в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, офіційна робота за фахом) здобувачі можуть узгодити з викладачем індивідуальний графік навчання та здачі всіх видів навчальної роботи. Здобувачі можуть перескладати або

відпрацьовувати пропущені заняття на консультаціях викладача чи у спеціально відведений викладачем для цього час.

Здобувач вищої освіти, який має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від загального обсягу аудиторних годин згідно з індивідуальним начальним планом не допускається до складання заліку, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка»

7.5 Політика щодо правил поведінки на заняттях - активна участь у навчальному процесі, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи, коректна поведінка щодо інших учасників навчального процесу, взаємоповага, використання мобільних пристроїв тільки для навчання.

7.6 Політика заохочень та стягнень. За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачам вищої освіти курсу можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими студенти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, статті на науково-практичних конференціях

7.7 Політика оскарження результатів контрольних заходів. Для вирішення спірних питань, пов'язаних із організацією та проведенням семестрового контролю, оцінювання практик, атестації та визнанні результатів навчання в неформальній та/або інформальній освіті на факультеті створюється апеляційна комісія розпорядженням декана, до складу якої включаються, завідувачі кафедр, науково-педагогічні працівники та представники органів студентського самоврядування. Головою апеляційної комісії призначається декан. Порядок подання та розгляду апеляцій визначається відповідно до р.7 Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка».

## 8. Рекомендована література та інформаційні джерела

### Основна

1. Академічна культура та принципи вищої освіти / Г.Ф.Хоружий. – Bohdan Books, 2023. – 320 с.
2. Академічне письмо : навчальний посібник / укладачі : Т. М. Костирко, С. В. Ларенкова, І. В. Бондар, М. С. Жигалкіна. – Миколаїв : НУК, 2022. – 116 с. URL: <https://rep.nuos.edu.ua/server/api/core/bitstreams>.
3. Директива 2000/31/ЄС Європейського парламенту та Ради «Про деякі правові аспекти інформаційних послуг, зокрема, електронної комерції, на внутрішньому [...]»: міжнародний документ від 08.06.2000 № 2000/31/ЄС. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994\\_224#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_224#Text).
4. ДСТУ 3008:2015. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання. [Чинний від 2017-07-01]. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 26 с. (Інформація та документація). URL: <https://science.kname.edu.ua/images/dok/derzhstandart>.
5. Етичний кодекс ученого України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09#Text>.
6. Кодекс академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads>.
7. Кодекс академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка». URL: <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-yakist/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>.
8. Колоїз Ж. В. Основи академічного письма : навч. посіб. 2-ге вид., доповн. і перероб. Кривий Ріг : ФОП Маринченко С. В., 2024. 143 с. URL: <https://surl.li/pmcgoi>.

9. Кісельова А. А., Завальська Л. В. Основи академічного письма : навч.-метод. посіб. [Електронне видання] / А. А. Кісельова, Л. В. Завальська ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2023. – 69 с. – Режим доступу: URL: <https://doi.org/10.32837/11300.25250>.
10. Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності: Конвенція від 14.07.1967. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_169#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_169#Text).
11. Конституція України. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
12. Мартинюк О. М. Академічне письмо (конспект лекцій): навчально-методичне видання. Луцьк : Вежа, 2021. 48 с.
13. Національна доктрина розвитку освіти : Указ Президента України від 17 квіт. 2002 р. № 347/2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002#Text>.
14. Основи академічного письма. Методичні вказівки до практичних занять для здобувачів вищої освіти освітнього ступеню «бакалавр» галузі знань 12 «Інформаційні технології» освітньо-професійної програми «Кібербезпека» спеціальності 125 «Кібербезпека та захист інформації», освітньо-професійної програми «Комп'ютерна інженерія» спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія» всіх форм навчання. / Укладач: Акименко О.Ю. – Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2024. – 71 с.
15. Основи академічного письма : навч.-метод. посіб. [Електронне видання] / А. Кісельова, Л. Завальська ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2023. – 69 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/25250>.
16. Основи наукового мовлення: навчальний посібник: / С. А. Бронікова та ін.; за ред. І. М. Плотницької, Р. І. Ленди. Київ: Вид-во «Центр учбової літератури», 2022. 252 с.
17. Панухник О. В. Штучний інтелект в освітньому процесі та наукових дослідженнях здобувачів вищої освіти: відповідальні межі вмісту ШІ. Галицький економічний вісник. 2023. № 83, С. 202–211. [https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk\\_tntu2023.04.202](https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.04.202).
18. План відновлення Освіта і наука [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadskeobgovorennya/2022/08/19/НО.projekt>.
19. Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка». URL: <https://surl.lt/yxcvur>.
20. Про академічну доброчесність. Закон України від 18 грудня 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text>.
21. Про вищу освіту: Закон України від 01 лип. 2014 р. №1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
22. Про освіту: Закон України від 05 вер. 2017 р. № № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2145-19>.
23. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 № № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2811-20>.
24. Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : МОН України; Наказ, Положення, Критерії від 11.07.2019 № 977. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text>.
25. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо): Лист М-ва освіти і науки України від 15 серп. 2018 р. №1/11-8681. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v8681729-18#Text>.
26. Семенов О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2021. 220 с.
27. Семенов О.М. Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти: навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 216 с.
28. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. URL: <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019>.

29. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2022 р. № 286-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#Text>.

30. Шестакова С. О. Використання штучного інтелекту в академічному письмі як інструменту покращення якості текстів. Педагогічна Академія: наукові записки. 2024. № 12. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14187288>.

31. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». URL: <http://library.kubg.edu.ua/images/stories>. <https://naqa.gov.ua/wp>.

### Допоміжна

32. Фатенок-Ткачук, А. О., Садовська, І. Б., & Акименко, О. Ю. (2026). ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВНУТРІШНЬОГО СТРАТЕГІЧНОГО КОНТРОЛЮ ПІДПРИЄМСТВА У СИСТЕМІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ НА ЗАСАДАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ (E-AUDIT). Актуальні проблеми сталого розвитку, 3(2), 131-138. [https://doi.org/10.60022/3\(2\)-16S](https://doi.org/10.60022/3(2)-16S).

33. Акименко О.Ю., Фатенок-Ткачук А.О., Акмент М.М. Концептуальні засади організації обліку, контролю та оподаткування у межах системної корпоративної архітектури. Науковий вісник Полісся / НУ «Чернігівська політехніка». – Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2025. – № 2(31). – с. 264-279.

34. Акименко О.Ю. Роль академічної доброчесності у формуванні усвідомленого та відповідального ставлення до освітнього процесу / О.Ю.Акименко, І.В.Бруй // Особистість в освітньому середовищі сучасного суспільства»/ “PERSONALITY IN THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF MODERN SOCIETY”: Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. 21 квітня 2025 року, м. Дніпро / ред. колегія: В. Сиченко, І. Безена, Мойса Schlamberger Brezar, О. Федіна, І.Карпань, Т.Богатирьова. Дніпро-Любляна: КЗВО «ДАНО» ДОР», Україна - University of Ljubljana, Slovenia, 2025. с.42-48. DOI <https://doi.org/10.54891/978-617-8017-57-6>.

35. Акименко О.Ю. Інтертекстуальність як стратегія наукового дискурсу: мистецтво цитування / О.Ю.Акименко, В.А.Темчур // Особистість в освітньому середовищі сучасного суспільства»/ “PERSONALITY IN THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF MODERN SOCIETY”: Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. 21 квітня 2025 року, м. Дніпро / ред. колегія: В. Сиченко, І. Безена, Мойса Schlamberger Brezar, О. Федіна, І.Карпань, Т.Богатирьова. Дніпро-Любляна: КЗВО «ДАНО» ДОР», Україна - University of Ljubljana, Slovenia, 2025. с.49 - 53. DOI <https://doi.org/10.54891/978-617-8017-57-6>.

36. Акименко О.Ю. Етичні імперативи наукового дослідження: діалектика між свободою пізнання та відповідальністю / О.Ю.Акименко, Р.Х. Куценко // Особистість в освітньому середовищі сучасного суспільства»/ “PERSONALITY IN THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF MODERN SOCIETY”: Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. 21 квітня 2025 року, м. Дніпро / ред. колегія: В. Сиченко, І. Безена, Мойса Schlamberger Brezar, О. Федіна, І.Карпань, Т.Богатирьова. Дніпро-Любляна: КЗВО «ДАНО» ДОР», Україна - University of Ljubljana, Slovenia, 2025. с. 37- 41. DOI <https://doi.org/10.54891/978-617-8017-57-6>.

37. Акименко О. Ю., Студентоцентроване навчання: підготовка молодого покоління до викликів сучасного світу / О.Ю. Акименко, В.А. Хоралець // Юність науки – 2024: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства : збірник тез доповідей XIV Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 24-26 квітня 2024 р.). – Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2024. – с.700-701. URL: <http://ir.stu.cn.ua/123456789/30262>.

38. Анастасьєва О. А. Академічна доброчесність як один із основних принципів / Академічна доброчесність: виклики сучасності : збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 18.10 –

26.11.2021) / уклад. Ю. Главчева; Польсько-українська фундація «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці»; Духовна Академія Університету Кардинала Стефана Вишинського; Фундація ADD. Варшава, 2021. С. 9-11. URL: <https://www.iiasc.org/wp-content/uploads/2021/12/1640366959142107-1.pdf>.

39. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету. URL: <https://www.donnu.edu.ua>.

40. Акименко О.Ю. Наявність гнучких навичок (soft skills) та оволодіння інструментами тайм-менеджменту: досвід набуття в діяльності бухгалтера. Тайм-менеджмент – мистецтво управляти часом науково-педагогічного працівника : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 29 травня – 9 липня 2023 року. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. С. 11-14.

41. Вища освіта в Україні: зміни через війну: аналітичний звіт / Є. Ніколаєв, Г. Рій, І. Шемелинець. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2023. 94 с. URL: <https://osvitanalityka.kubg.edu.ua>.

42. Горчинський С.В., Софілканич М.І., Горбенко І.Ф. Якість української освіти й академічна доброчесність: вплив застосування штучного інтелекту. Академічні візії. 2023. № 20. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/407>.

43. Дідук І. Студентоцентроване навчання як інструмент забезпечення якісної вищої освіти в Україні. Scientific Collection “InterConf”. 2023. № 162. С. 86–90. URL: <http://surl.li/lheam>.

44. Дольнікова Л. В. Формування наукового мислення студентів на основі інтегративного підходу. URL: <https://ena.lpnu.ua:8443>.

45. Дроздов В. 20 порад щодо написання академічних текстів та представлення результатів дослідження. URL: [https://library.kname.edu.ua/images/images/Akademichne\\_Pysmo.pdf](https://library.kname.edu.ua/images/images/Akademichne_Pysmo.pdf).

46. Інститут цифровізації освіти НАПН України. (2023с, 27 квітня). Майстер-клас «Етичні засади публікації результатів наукових досліджень: запобігання плагиату» [Відео]. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=oYjMBDnJIXY&t=1s>.

47. Ніколаєнко С. Вища освіта в Україні – через війну до європейського визнання. Вища школа. - 2022. -№ 7-9. URL: <https://dglib.nubip.edu.ua>.

48. Основи академічного письма: конспект лекцій для студентів усіх спеціальностей. Уклад.: М.Г.Маковій, О.М.Жовнір, І.Ю.Репіна, Л.Ф.Плотникова. Київ - Тернопіль: КНУБА-Ф-ОП Шпак В.Б., 2023. 61 с. URL: <https://repository.knuba.edu.ua/server/api/core/bitstreams/5151794d-aaca-43c4-956e-c3b329ff605c/content>.

49. Практикум з культури наукового технічного мовлення фахівця : навч. посіб. [Електронне видання] / Н.В. Тільняк, Л.М. Сидоренко; КІП ім. Ігоря Сікорського. – Київ : КІП ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 102 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/a60e0767-3d1b-485b-bc6a-a18d9528c5c2/content>.

50. Рябовол Л. Студентоцентроване навчання: поняття, вимоги, шляхи реалізації. Науковий вісник Льотної академії. Серія: Педагогічні науки. 2021. № 10. С. 55–63. URL: <http://ksgn.hol.es/wp-content/uploads/2021/11/8.pdf>.

51. Словник іншомовних слів. URL: <https://surl.li/gjiwzw>.

52. Словорозрізнявальний наголос. форморозрізнявальний наголос. діалектний наголос. URL: <https://surl.lu/lfksvj>.

53. Тарасенко Н. Штучний інтелект: досягнення в розробці та ризики подальшого розвитку. Шляхи розвитку української науки: суспільний дискурс. 2023. № 4 (186). С. 15–31.

54. Толочко С. В., Годунова А. В. Теоретико-методичний аналіз закордонних практик використання штучного інтелекту в освіті й науці. Вісник освіти та науки. 2023. № 7(13) С. 832–848.

55. Топ-5 рішень Верховного Суду в сфері захисту ІВ у 2021 р. URL: <https://surl.li/ibmnlp>

56. Українська мова за професійним спрямуванням : Підручник. - 2-ге вид., виправ і доповнено. URL: [https://tk.znu.edu.ua/nmk/Pidruchnik\\_ukr\\_mova\\_prof.pdf](https://tk.znu.edu.ua/nmk/Pidruchnik_ukr_mova_prof.pdf).
57. Унікальність тексту та антиплагиат. Як написати якісну та оригінальну статтю, яку дочитують до кінця? URL: <https://surl.li/pawkml>.
58. Філіпенко Л. В., Думанський О. В., Козак О. В. Академічна доброчесність в науковому та освітньому середовищі закладів освіти України: погляд крізь призму наявності штучного інтелекту. Академічні візії. 2023. № 19. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/380>.
59. Foltynek T., Bjelobaba S., Glendinning I. (2023). ENAI Recommendations on the ethical use of Artificial Intelligence in Education. Int J Educ Integr. 2023. № 19(12). DOI: <https://doi.org/10.1007/s40979-023-00133-4>.
60. King, M.R., chatGPT. A Conversation on Artificial Intelligence, Chatbots, and Plagiarism in Higher Education. Cel. Mol. Bioeng. 2023. № 16. P. 1–2. <https://doi.org/10.1007/s12195-022-00754-8>.
61. Malinka K., Peresini M., Firc A., Hujnák O., Janus F. On the Educational Impact of ChatGPT: Is Artificial Intelligence Ready to Obtain a University Degree? In Proceedings of the 2023 Conference on Innovation and Technology in Computer Science Education V. 1 (ITiCSE 2023). Association for Computing Machinery, New York, NY, USA, 2023. 47–53. DOI: <https://doi.org/10.1145/3587102.3588827>.
62. Reznik, N., Misiuk, M., Voloshchuk, K., Voloshchuk, V., Zakhodym, M., Akymenko, O. (2025). Digitalization of Trade Activities: Opportunities and Challenges for Modern Enterprises. In: El Khoury, R. (eds) The Future of Work: How Technology is Transforming Jobs and Skills. Studies in Systems, Decision and Control, vol 291. Springer, Cham. [https://doi.org/10.1007/978-3-031-87372-0\\_41](https://doi.org/10.1007/978-3-031-87372-0_41).

### **Інформаційні ресурси**

63. Курс «Основи академічного письма» в Moodle. URL: в <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=7640>.
64. Committee on Publication Ethics: (COPE): Promoting integrity in research publication. – Назва з екрану. URL: [publicationethics.org/](http://publicationethics.org/).
65. Plagiarism.org - Best Practices for Ensuring Originality in Written Work. – Назва з екрану. – URL: [www.plagiarism.org/](http://www.plagiarism.org/).
66. Publication Integrity and Ethics. – Назва з екрану. URL: [www.integrity-ethics.com/](http://www.integrity-ethics.com/).
67. The International Center for Academic Integrity. – Назва з екрану. URL: <https://academicintegrity.org/>